

Hrvatski kvalifikacijski okvir – mehanizam za osiguravanje relevantnosti obrazovanja

Rijeka, 7. prosinca 2018.

Osiguravanje kvalitete stjecanja ishoda učenja kroz rad – zakonodavni okvir i prilike za razvojne projekte

Ana Tecilazić Goršić

Elementi prezentacije

- Ishodi učenja i Bolonjski proces
- Ishodi učenja i ECTS bodovi
- Osiguravanje kvalitete i kvalifikacijski okviri
- Studijski programi opisani ishodima učenja
- Relevantnost kvalifikacija i zapošljivost diplomiranih
- Zakonodavni okvir
- Projekti i fondovi Europske unije

Ishodi učenja i Bolonjski proces

- Obrazovanje u čijemu je središtu student;
- Ishodi učenja su „zajednički jezik“ visokog obrazovanja u Bolonjskom procesu.
- ECTS bodovi se dodjeljuju temeljem procjene prosječno potrebnog radnog opterećenja studenta za stjecanje propisanih ishoda učenja na razini kolegija.
- Ishodi učenja su tvrdnje o tome što student zna, razumije i može napraviti završetkom procesa učenja (Vodič za ECTS korisnike, 2015.).
- Ishodi učenja su kompetencije (znanja, vještine te pripadajuća samostalnost i odgovornost) koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja. (Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, 2013.)

Akademski stupnjevi i kvalifikacije (struktura razina)

- Strukturne reforme u sklopu Bolonjskog procesa podrazumijevaju postojanje međusobno usporedivih struktura razina kvalifikacija (tri razine + kratki stručni studij) koje su dio NKO-a te su povezane s QF-EHEA.
- Međusobno usporedive strukture podloga su za međusobno povjerenje u sustave visokog obrazovanja, priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija te mobilnost i internacionalizaciju.

Bolonjski proces – ministarska priopćenja

Ministri visokog obrazovanja zemalja Bolonjskog procesa:

- obvezuju se osigurati da se kvalifikacijski okviri, ECTS bodovi i dopunske isprave o studiju temelje na ishodima učenja. (Bukurešt, 2012.);
- obvezuju se na punu primjenu Vodiča za ECTS korisnike (Erevan, 2015.);
- pozivaju visoka učilišta na punu primjenu koncepta učenja usmjerenog na studenta uz primjenu različitih i fleksibilnih metoda učenja i poučavanja (Pariz, 2018.).

Projekt *Uspostava i upravljanje*
Registrom HKO-a kao podrška radu
Sektorskih vijeća i ostalih dionika u
procesu provedbe HKO-a

Organizacija radionice sufinancirana
je u okviru Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali, iz
Europskoga socijalnog fonda.

www.esf.hr

Sufinancirano sredstvima
programa Evropske unije
Erasmus+

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Vodič za korisnike ECTS-a (2015.)

- Ishodi učenja su tvrdnje o tome što pojedinac zna, razumije i može učiniti po završenom procesu učenja.
- Postignuće ishoda učenja mora biti vrednovano pomoću postupaka temeljenih na jasnim i transparentnim kriterijima.
- Ishodi učenja vežu se uz pojedinačne dijelove studija i programe u cjelini.
- Ishodi učenja na razini programa temelje se na profilu programa i opisuju što student zna, razumije i može učiniti po završetku programa.
- Ishodi učenja dijela studija ovise o njegovoj razini i sadržaju, kao i o procijenjenom radnom opterećenju.

Projekt *Uspostava i upravljanje
Registrom HKO-a kao podrška radu
Sektorskih vijeća i ostalih dionika u
procesu provedbe HKO-a*

www.esf.hr

Organizacija radionice sufinancirana
je u okviru Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali, iz
Europskoga socijalnog fonda.

Sufinancirano sredstvima
programa Evropske unije
Erasmus+

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Osiguravanje kvalitete i kvalifikacijski okviri

- Studijski programi trebaju biti opisani ishodima učenja. Studentima koji steknu ishode učenja na razini kolegija u sklopu određenog studijskog programa dodjeljuju se ECTS bodovi.
- Što je važno da student nauči u ograničenom vremenu studiranja? Kako organizirati poučavanje i učenje da se ishodi učenja mogu ostvariti? Koje metode vrednovanja i ocjenjivanja odabratи da bi se dobila valjana informacija o tome u kojoj je mjeri student postigao predviđene ishode? Kako osigurati da ishodi učenja, poučavanje i ocjenjivanje budu dosljedni?

ESG (2015.)

- Standard 1.2. – Izrada i odobravanje programa
- Studijski bi programi trebali biti izrađeni tako da ispunjavaju postavljene im ciljeve, uključujući i očekivane ishode učenja.
- Kvalifikacije koje se dodjeljuju završetkom studijskog programa trebale bi dokazati povezanost s odgovarajućom razinom nacionalnog kvalifikacijskog okvira pa tako i s Bolonjskim okvirom (QF EHEA).

Ishodi učenja

- Usporedivost kvalifikacija i kvalifikacijski okviri,
- Mobilnost studenata (ECTS)
- Transparentnost za studente i poslodavce
- Dopunske isprave o studiju (DS)
- Kvalifikacijski okviri (EQF, QF-EHEA)
- Osiguravanje kvalitete (ESG)
- Priznavanje prethodnog učenja (RPL)

Projekt *Uspostava i upravljanje Registratom HKO-a kao podrška radu Sektorskih vijeća i ostalih dionika u procesu provedbe HKO-a*

Organizacija radionice sufinancirana je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali, iz Europskoga socijalnog fonda.

Sufinancirano sredstvima programa Evropske unije Erasmus+

Učinak primjene koncepta ishoda učenja

- Revidirani su studijski programi.
- Revidirani su načini vrednovanja i ocjenjivanja.
- Studenti su bolje informirani o ciljevima učenja.
- Metode poučavanja su promijenjene.
- Unaprjeđena je kvaliteta nastavne djelatnosti.
- Suradnja nastavnog kadra je unaprjeđena.
- Priznavanje ECTS bodova i kvalifikacija stečenih na drugim institucijama je olakšano.
- Priznavanje prethodnog učenja postalo je olakšano.
- Putovi učenja su postali fleksibilniji.
- Prolaznost studenata je unaprjeđena.
- Smanjena stopa odustajanja od studija.

Izvor: EUA, 2017.

Projekt Uspostava i upravljanje
Registrom HKO-a kao podrška radu
Sektorskih vijeća i ostalih dionika u
procesu provedbe HKO-a

Organizacija radionice sufinancirana
je u okviru Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali, iz
Europskoga socijalnog fonda.

Sufinancirano sredstvima
programa Evropske unije
Erasmus+

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije: visoko obrazovanje (Cilj 1)

1.2. Prilagoditi sadržaje studijskih programa jasno definiranim ishodima učenja

1.2.1. Provesti reviziju sadržaja i ishoda učenja studijskih programa.

Korištenjem HKO uskladiti ishode učenja s kompetencijama... pritom uskladiti stvarno opterećenje studenta s ECTS bodovima koje nose pojedini kolegiji.

Osigurati studentsku praksu u okviru svih programa u kojima ona doprinosi stjecanju kompetencija. Osigurati veću zastupljenost transverzalnih kompetencija u preddiplomskim i diplomskim studijima.

Projekt Uspostava i upravljanje
Registrom HKO-a kao podrška radu
Sektorskih vijeća i ostalih dionika u
procesu provedbe HKO-a

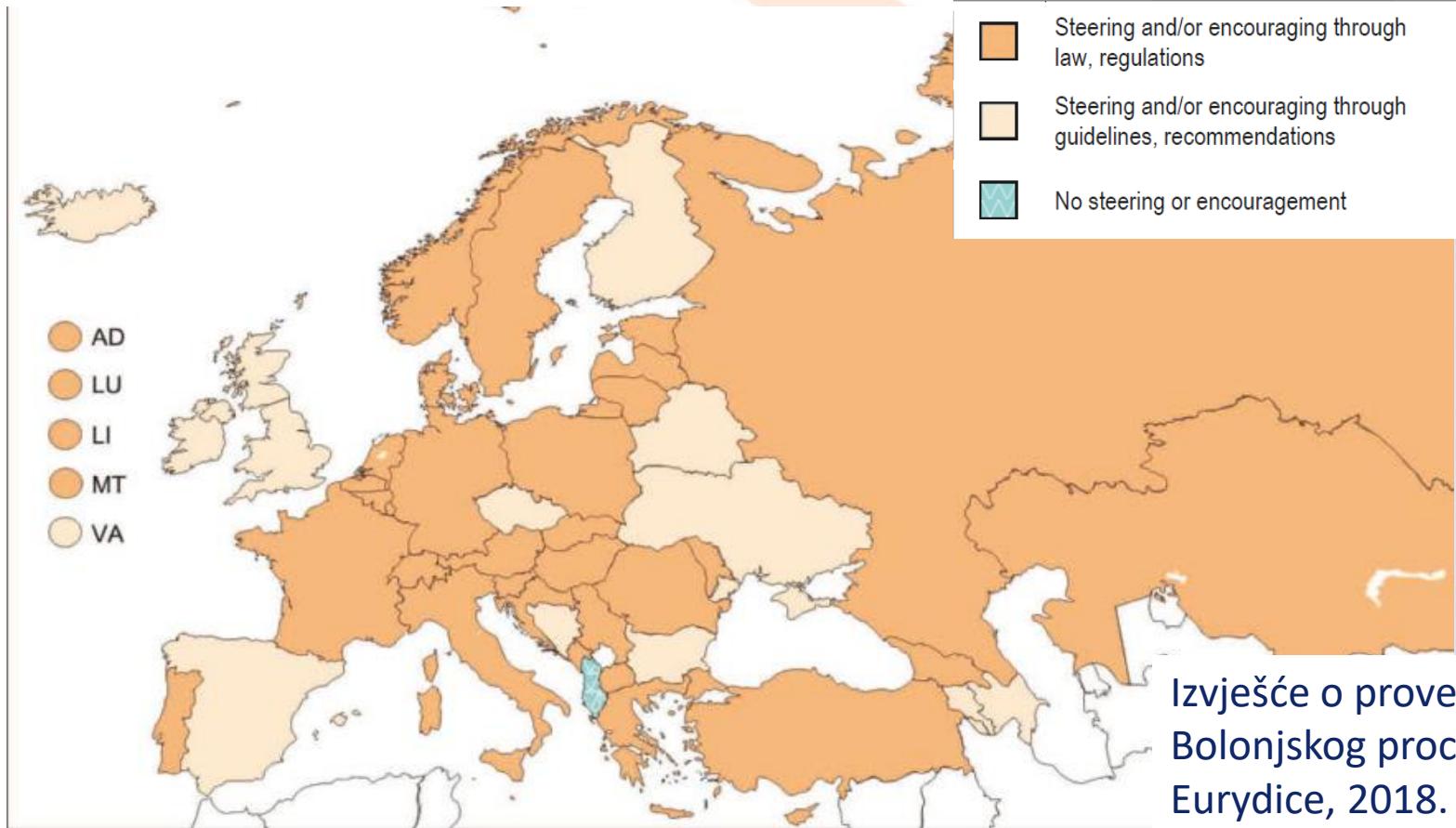
Organizacija radionice sufinancirana
je u okviru Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali, iz
Europskoga socijalnog fonda.

Sufinancirano sredstvima
programa Evropske unije
Erasmus+

Studijski programi opisani ishodima učenja

Projekt Uspostava i upravljanje Registrum HKO-a kao podrška radu Sektorskih vijeća i ostalih dionika u procesu provedbe HKO-a

Organizacija radionice sufinancirana je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali, iz Europskoga socijalnog fonda.

www.esf.hr

Sufinancirano sredstvima programa Europske unije Erasmus+

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

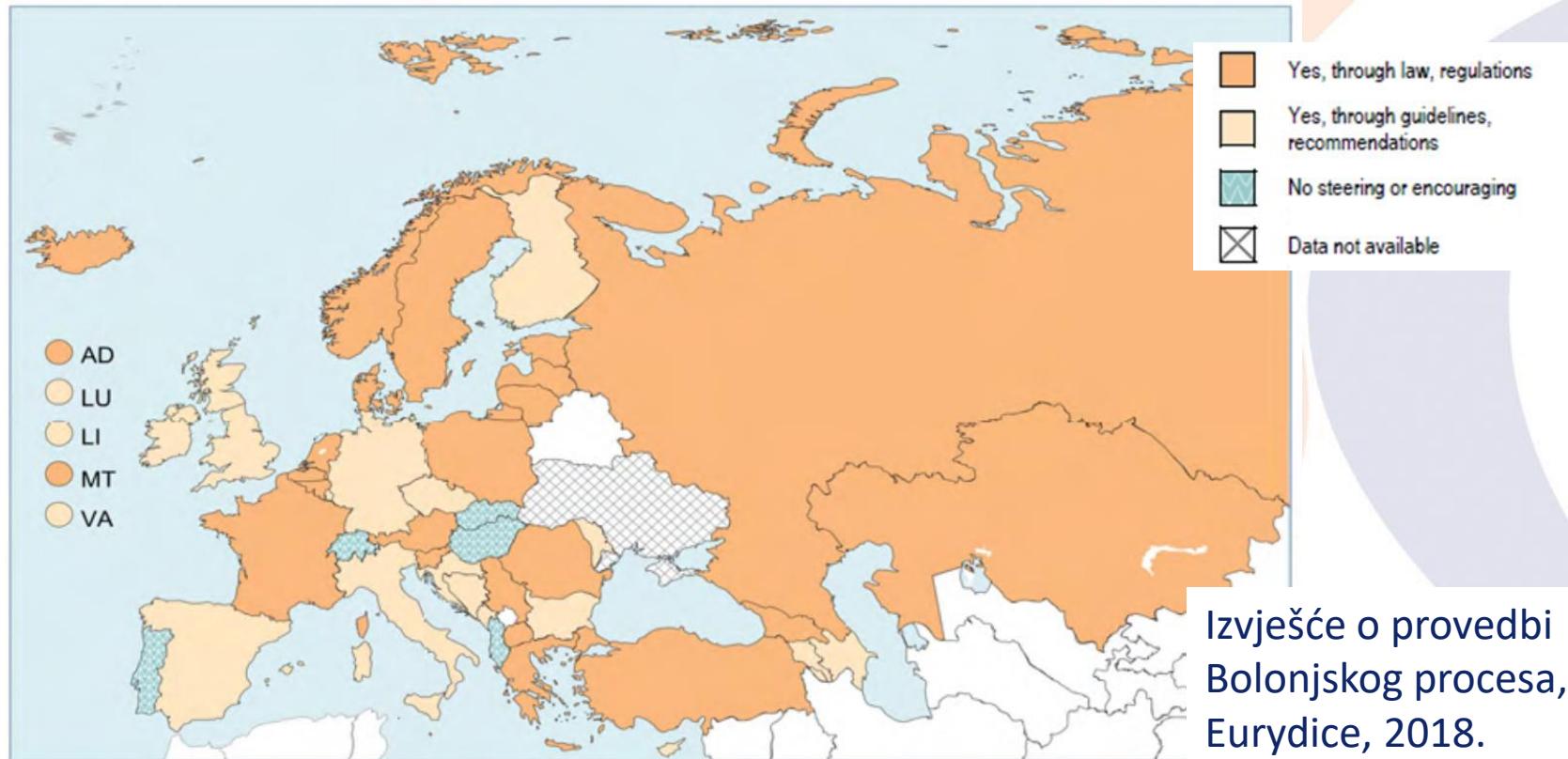
Ministarstvo znanosti i obrazovanja

NACIONALNO VIJEĆE ZA RAZVOJ
LJUDSKIH POTENCIJALA

Usmjeravanje i/ili poticanje primjene ishoda učenja kod postupaka vrednovanja postignuća studenata

Projekt Uspostava i upravljanje
Registrom HKO-a kao podrška radu
Sektorskih vijeća i ostalih dionika u
procesu provedbe HKO-a

Organizacija radionice sufinancirana
je u okviru Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali, iz
Europskoga socijalnog fonda.

www.esf.hr

Sufinancirano sredstvima
programa Evropske unije
Erasmus+

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Izvješće o provedbi Bolonjskog procesa, 2018. – IU

- Hrvatska je među zemljama u kojima su svi studijski programi opisani ishodima učenja koji predstavljaju Zakonom propisan kriterij za uključivanje kvalifikacija u NKO, ali postupci vrednovanja nisu još u potpunosti prilagođeni konceptu ishoda učenja.
- Jedna trećina visokih učilišta ima poteškoće u revidiranju načina vrednovanja studenata uz primjenu koncepta ishoda učenja: procjena jesu li studenti stekli predviđena znanja i vještine (str. 55. prema EUA, Trends 2018).
- Praćenje dodjele ECTS bodova temeljem procjene radnog opterećenja potrebnog za stjecanje propisanih ishoda učenja (Vodič za ECTS korisnike, 2015.) u Hrvatskoj nije zakonom propisan predmet vanjskog vrednovanja u sustavu osiguravanja kvalitete.

Izvješće o provedbi Bolonjskog procesa, 2018. - Relevantnost kvalifikacija i zapošljivost diplomiranih

- Prema istraživanju EUROSTUDENT VI hrvatski studenti su prilično loše ocijenili svoje šanse za uspjeh na domaćem i stranom tržištu rada s obzirom na kompetencije koje su stekli tijekom studija: 45% studenata ocjenjuje da ih studij dobro priprema za nacionalno tržište rada, a 26% studenata za međunarodno tržište rada.
- U Hrvatskoj se praćenje diplomiranih provodi *ad hoc* na nacionalnoj razini, a rezultati istraživanja ne uzimaju se još u obzir kod razvoja obrazovnih politika.

Projekt *Uspostava i upravljanje
Registrom HKO-a kao podrška radu
Sektorskih vijeća i ostalih dionika u
procesu provedbe HKO-a*

www.esf.hr

Organizacija radionice sufinancirana
je u okviru Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali, iz
Europskoga socijalnog fonda.

Sufinancirano sredstvima
programa Evropske unije
Erasmus+

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Relevantnost kvalifikacija i zapošljivost diplomiranih

Ministarska priopćenja (Bukurešt, 2015., Bukurešt, 2012.): osnaživati zapošljivost diplomiranih na promjenjivom tržištu rada cilj je EHEA-e.

Najčešće mjere ostvarivanja ciljeva veće relevantnosti visokog obrazovanja u odnosu na tržište rada:

1. uključivanje poslodavaca u razvoj kurikuluma,
2. predviđanje budućih potreba tržišta rada (*skills forecasting*),
3. studentske prakse zakonom propisane ili kroz poticaje,
4. praćenje diplomiranih i njihovih ishoda na tržištu rada te s tim rezultatima povezani mehanizmi financiranja i revizije studijskih programa.

Nacrt prijedloga Zakona o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti

- *Članak 13. (6) Predloženi stručni studijski programi moraju uključivati obvezno stjecanje ishoda učenja kroz rad (stručnu praksu) barem za jednu desetinu od ukupnog broja ECTS bodova tog programa.*
- *Članak 22. (1) I) stručni studijski programi moraju sadržavati stručnu praksu kao obavezni dio studijskog programa.*
- *Članaka 13. (1) d) nositelji kolegija mogu biti osobe izabrane u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna ili naslovna zvanja, i to zaposlenici drugih pravnih osoba izvan visokog učilišta, ukoliko se u njima obavlja djelatnost kojom se povezuje praksa, znanost, umjetnost i visoko obrazovanje (nastavna baza), te ukoliko s njima visoko učilište ima odgovarajući sporazum o suradnji u znanosti, nastavi i umjetnosti.*

Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju

Opći cilj: Povećanje zapošljivosti studenata omogućavanjem stjecanja praktičnih vještina za rad.

Specifični ciljevi:

1. Unapređenje kvalitete stručne prakse kao obveznog ili izbornog dijela studijskog programa te jačanje kompetencija osoblja visokih učilišta za razvoj modela učenja kroz rad (*work based learning*).
2. Omogućavanje stjecanja radnog iskustva studentima kroz povećanje zastupljenosti stručne prakse kao obveznog ili izbornog dijela studijskog programa.

Ukupan iznos Poziva: 100.000.000,00 KN

Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju

Unapređenje kvalitete:

- izrada ishoda učenja i postupaka za vrednovanje stečenih ishoda učenja
- razvoj i unaprjeđenje sustava mentorstva i stručne prakse, stručnih ekskurzija i terenske nastave
- provedba zajedničkih istraživačkih projekata studenata, mentora i nastavnika povezanih sa stjecanjem ishoda učenja predviđenih studijskim programom
- uključivanje mentora te ostalih osoba iz institucija izvan sustava visokog obrazovanja u izvedbu studijskog programa
- izrada završnih i diplomskih radova u suradnji s institucijama izvan sustava visokog obrazovanja

Projekt *Uspostava i upravljanje
Registrom HKO-a kao podrška radu
Sektorskih vijeća i ostalih dionika u
procesu provedbe HKO-a*

Organizacija radionice sufinancirana
je u okviru Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali, iz
Europskoga socijalnog fonda.

Sufinancirano sredstvima
programa Evropske unije
Erasmus+

Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju

Unapređenje kvalitete:

- izrada priručnika i ostalih materijala povezanih sa razvojem i provedbom stručne prakse
- praćenje i analize zapošljivosti diplomiranih (alumnija)
- anketiranje poslodavaca i alumnija o temama povezanim s unapređenjem kvalitete studijskih programa (i stručne prakse)
- provedba evaluacije stručne prakse
- opremanje laboratorija, vježbaonica i radionica na visokim učilištima
- stručno usavršavanje nastavnog osoblja te sudjelovanje studenata i nastavnika na znanstvenim i stručnim skupovima

Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju

Provedba stručne prakse

- uspostava i/ili unapređenje rada studentskih službi koje pružaju potporu studentima (akademsko i psihološko savjetovanje, savjetovanje za razvoj karijere, studentske prakse) te pomažu studentima u postizanju kompetencija potrebnih za završavanje studija i rani razvoj karijere)
- organizacija i provedba stručne prakse za studente
- poticanje poslodavaca za uključivanje u programe stručne prakse - edukacija poslodavaca za mentoriranje studenata, praćenje rada i vrednovanje studenata

Projekt *Uspostava i upravljanje
Registrom HKO-a kao podrška radu
Sektorskih vijeća i ostalih dionika u
procesu provedbe HKO-a*

Organizacija radionice sufinancirana
je u okviru Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali, iz
Europskoga socijalnog fonda.

Sufinancirano sredstvima
programa Evropske unije
Erasmus+

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

NACIONALNO VIJEĆE ZA RAZVOJ
LJUDSKIH POTENCIJALA

<https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/razvoj-unapredjenje-i-provedba-strucne-prakse-u-visokom-obrazovanju>

Projekt *Uspostava i upravljanje Registrom HKO-a kao podrška radu Sektorskih vijeća i ostalih dionika u procesu provedbe HKO-a*

Organizacija radionice sufinancirana je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali, iz Europskoga socijalnog fonda.

Sufinancirano sredstvima programa Evropske unije Erasmus+

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz Europskog socijalnog fonda.